

22. aug. 2025 kl. 08:11

Dirdal (øst): Statsforvalters utval

Innledning

Denne rapport er utarbeidet for ett område som vurderes for vern av skog. Formålet med rapporten er å gi en oversikt over naturfaglige kvaliteter til vurderingsområdet og for å kunne vurdere hvordan området fyller målene for skogvernet. Data baseres på innsamlete data gjennom feltkartlegging og andre eksisterende datakilder. Denne rapport er et kunnskapsgrunnlag for videre verneprosess. Samfunnsmessige avveieringer gjøres som del av verneprosessen og inngår ikke som del av dette dokumentet. Skogvernet skal særlig bidra til å oppfylle følgende nasjonale mål for naturmangfold:

- Ingen arter og naturtyper skal utryddes som følge av menneskelig aktivitet, og utviklingen for truede og nær truede arter og naturtyper skal bedres.
- Et representativt utvalg av norsk natur skal bevares for kommende generasjoner.

[Her kan du lese mer om bakgrunn for skogvernrapporten](#)

Statsforvalterens vurdering

Statsforvaltaren vurderer at Dirdal (aust) er særst godt eigna som naturreservat. Foreslått verneområde svarar svært godt på mange av manglane i skogvernet ved at mykje er lågareliggande skogareal, som strekk seg frå dalbotnen til opp på fjellet, og dermed får ein med heile høgdegradienten. Området ligg i dei varmare vegetasjonssone kor ein ønske meir vern, og samstundes i den fuktigaste seksjon. Av dei fylkesspesifikke manglane i Rogaland vil området bidra til å fange opp to typar rike edellauvskogar, boreonemoral regnskog med mange habitatspesifikke artar, og generelt mange trua artar, også i dei høgaste kategoriane.

I tillegg til dette utvalget av areal, er det kome fleire tilbodsareal. Eit areal ligg på eigedom nord for opphaveleg tilbodsareal, gnr./bnr. 78/7. På eigedom 78/2 er det avgrensa meir areal lenger ned i lisida. Og det har kome eit tilbod på gnr./bnr. 77/1. I tillegg har det vore eit ønske at bekkekløfta i sør skulle inngå og det fekk me aksept for å ta med i oppstartsprosessen, sjølv om det var utelate i første tilbod og kartlegginga. Nedre del av denne har stor verneverdi. Då er det og naturleg å ta med nedre del av eigdommen sør for elva. Dersom bekkekløfta ikkje blir med i vernet, vil heller ikke areal sør for den bli med.

Verneindeks

Naturgitt mangfold		2.00	Naturskognærhet		1.17	Størrelse		1.00
Variasjon - kartleggingsenheter	2		Død ved arealfigur, arealandel	0		Barskog, bjørkeskog i NB og MB	0	
Arealandel av kalk- og baserik skogsmark og regnskog	2		Død ved mengde	2		Skogsmark i sørboreal og boreonemoral vegetasjonssone	1	
Andel av edellauvtrær og rogn, osp, selje for hele området	3		Død ved variasjon	0		Edellauvskog, kalkskog og regnskog.	0	
Andel av edellauvtrær og rogn, osp, selje for kalkrike kartleggingsenheter i området	1		Gamle store trær arealfigur, arealandel	3				
			Gamle/store trær	2				
			Trær med spesielt livsmedium	0				

Scoringsverdi for avgrenset område

4.17

Nøkkeltall

Vegetasjonssone
Sørboreal, boreonemoral og nemoral

Sammendrag av arealressursene fra AR5	
Type	Areal (daa)
Ferskvann	0.01
Skog	406.47
Åpen fastmark	35.55
Sum	442.02

Skogbonitet fra AR5-kart	
Type	Areal (daa)
Impediment	261.42
Særs høy	38.81
Middels	4.85
Høy	101.38
Sum	406.46

Kartleggingsenheter			
Kartleggingsenhet	Kode	Areal (daa)	Kalktrinn
blåbærskog	T4-C-1	59.67	abc
høgstaudeskog	T4-C-18	38.89	fghi
svak lågurtskog	T4-C-2	97.25	de
lågurtskog	T4-C-3	47.12	fg
kalklågurtskog	T4-C-4	4.50	hi
bærlyngskog	T4-C-5	108.30	abc
svak bærlyng-lågurtskog	T4-C-6	4.42	de
lyngskog	T4-C-9	80.16	abc
Sum		440.31	

Naturområde - kategori	
Type	Areal (daa)
Kalkfattig mosaikk	292.18
Kalkrik mosaikk	26.64
Liggende død ved	4.35
Store gamle trær	121.49

Trær med spesielt livsmedium	
Type	Vektet trinn
Tre med brannspor	0 per daa
Hengelavstre	0 per daa
Hult lauvtre	0-1 per daa

Treslag	
Type	Vektet trinn
Alm	2,5 - 5
Ask	2,5 - 5
Bjørkeslekta	50 - 75
Edellauvtreandel	25 - 50
Eikeslekta	10 - 25
Furu	10 - 25
Gran	0 - 2,5
Hassel	10 - 25
Innførte edellauvtre	0 - 2,5
Lind	2,5 - 5
Osp	5 - 10
Rogn	5 - 10
Selje	2,5 - 5
Bartreandel	10 - 25

Treslag	
Svartor	0 - 2,5

Død ved	
Type	Vektet trinn
Liggende død ved , Middels dimensjon (10–30 cm), lite nedbrutt	1-2 per daa
Liggende død ved , Middels dimensjon (10–30 cm), sterkt nedbrutt	0-1 per daa
Liggende død ved , Stor dimensjon (> 30 cm), lite nedbrutt	0-1 per daa
Liggende død ved , Stor dimensjon (> 30 cm), sterkt nedbrutt	0-1 per daa
Stående død ved , Middels dimensjon (10–30 cm)	0-1 per daa
Stående død ved , Stor dimensjon (> 30 cm)	0-1 per daa

Store gamle trær	
Type	Vektet trinn
Furu	0-1 per daa
Gran	0 per daa
Boreale lauvtrær	0-1 per daa
Edellauvtrær	1-2 per daa

Arter				
Navn	Vitenskapelig navn	Artsgruppe	Rødlistestatus	Reg. dato
Platanlønn	Acer pseudoplatanus	karplanter		6.6.2023
Heimose	Anastrepta orcadensis	moser	Livskraftig	7.5.2023
Stjerneflekklav	Arthonia stellaris	lav	Sårbar	12.7.2017
Gullhårmose	Breutelia chrysocoma	moser	Livskraftig	29.4.2023
Tannflekklav	Coniocarpon cuspidans	lav	Sårbar	6.6.2023
Praktflekklav	Coniocarpon fallax	lav	Sårbar	7.6.2023
Almebarkskorpe	Dendrothele alliacea	sopp	Nær truet	6.6.2023
Ask	Fraxinus excelsior	karplanter	Sterkt truet	7.6.2023
Skorpefiltlav	Fuscopannaria ignobilis	lav	Nær truet	29.4.2023
Olivenfiltlav	Fuscopannaria mediterranea	lav	Nær truet	6.6.2023
Kjøttkraterlav	Gyalecta carneola	lav	Sårbar	6.6.2023
Bleik kraterlav	Gyalecta flotowii	lav	Sårbar	6.6.2023
Askekullsopp	Hypoxylon petriniae	sopp	Nær truet	6.6.2023

Arter				
Kystvortelav	Lepra multipuncta	lav	Sårbar	6.6.2023
Kranshinnelav	Leptogium burgessii	lav	Sårbar	29.4.2023
Prakthinnelav	Leptogium cochleatum	lav	Sårbar	7.6.2023
Irsk hinnelav	Leptogium hibernicum	lav	Kritisk truet	11.3.2024
Almevedflekk	Lopadostoma pouzarii	sopp	Nær truet	6.6.2023
Skoddelav	Menegazzia terebrata	lav	Nær truet	6.6.2023
Kornfiltlav	Parmeliella testacea	lav	Sterkt truet	6.6.2023
Purpurmose	Pleurozia purpurea	moser	Livskraftig	7.5.2023
Gul pærelav	Pyrenula occidentalis	lav	Nær truet	6.6.2023
Kystsoleie	Ranunculus subborealis subsp. villosus	karplanter	Livskraftig	30.5.2011
Lyngtorvmose	Sphagnum quinquefarium	moser	Livskraftig	7.5.2023
Rød stuvlav	Thelopsis rubella	lav	Sårbar	7.6.2023
Lind	Tilia cordata	karplanter	Nær truet	7.6.2023
Alm	Ulmus glabra	karplanter	Sterkt truet	7.6.2023

Rødlistede naturtyper

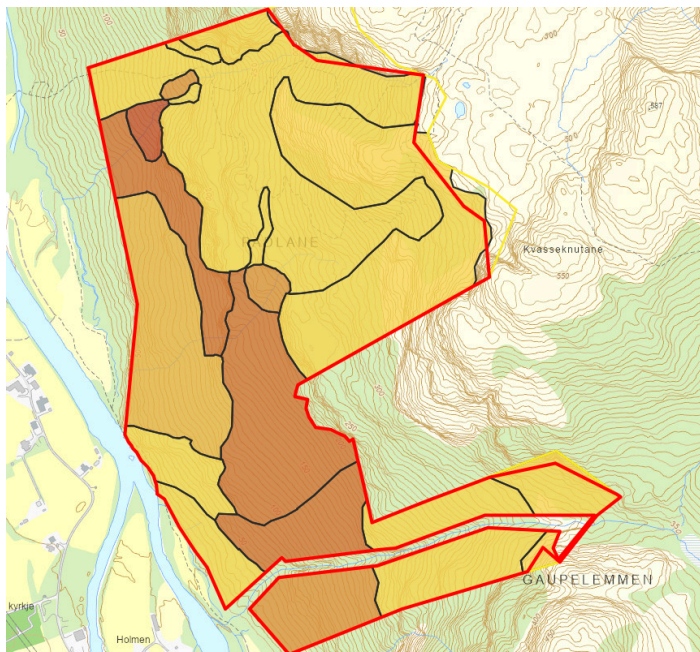
Rødlistede naturtyper		
Type	Status	Areal (daa)
Frisk rik edellauskog	Nær truet (NT)	50.62
Høgstaude edellauvskog	Sårbar (VU)	38.22

Kartleggers vurdering av prosjektområdet

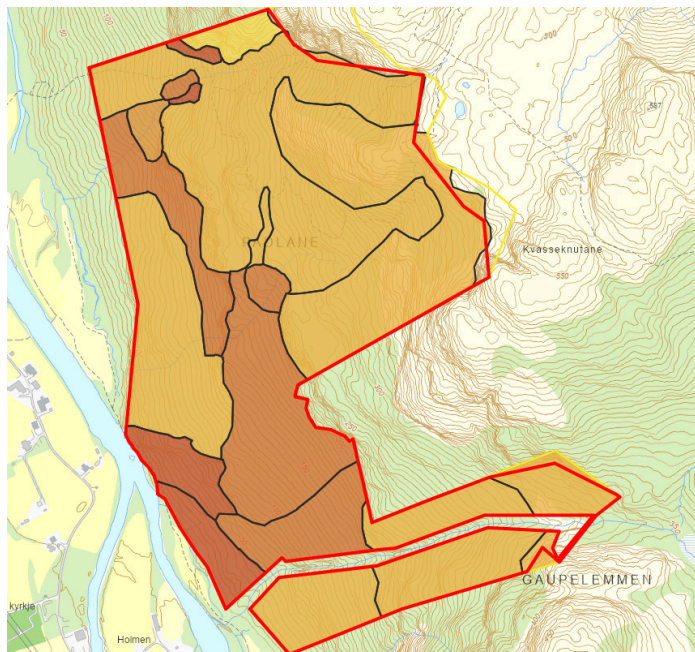
Utredningsområdet Dirdal øst består av en vestvendt dalside som strekker seg fra havnivå til over skoggrensa på rundt 500 moh. De høyereliggende områdene består primært av bjørkedominert skog i rundt hogstklasse 4, med noe innslag av furuskog i varierende alder. De lavereliggende områdene består hovedsakelig av edelløvskog med varierende rikhet og i varierende alder, men med et stort innslag av store, gamle trær. Mye av utredningsområdet er preget av høy luftfuktighet, og området inneholder relativt store områder med temperert regnskog. Den tempererte regnskogen i utredningsområdet består hovedsakelig av typen rik boreonemoral regnskog på grunn av edelløvdominans, samt funn av typisk arter for naturtypen som irsk hannelav (CR), prakthannelav (VU), kranshannelav (VU) og praktflekklav (VU). Regnskogen i området er godt utviklet, særlig rett nord for bekkekløften som er kuttet ut av utredningsområdet. Her finnes en lang rekke sjeldne og krevende regnskogsarter; dem som allerede er nevnt, pluss kornfiltlav (EN), stjerneflekklav (VU), tannflekklav (VU) og gul pærelav (NT). Det er og flere mindre lommer med rik boreonemoral regnskog lenger mot nord, hvor det bl.a. ble funnet den helt nybeskrevne arten *Lecania lepidota* (manuskript ble sendt til fagfellevurdering 8. desember 2023). *Lecania lepidota* er med nåværende kunnskap en krevende regnskogsart som tidligere kun er funnet i noen av landets mest artsrike regnskoger i Frafjord og Hjelmeland. Til sammen er det kartlagt rundt 42 daa med rik boreonemoral regnskog i utredningsområdet. Dette er et konservativt anslag og det kan godt finnes flere små lommer med regnskog, ettersom mange av regnskogsindikatorerne er vanskelig å finne og artsbestemme. Rik boreonemoral regnskog er sannsynligvis den sjeldneste regnskogstypen vi har i Norge, men den er ikke rødlistevurdert i nåværende rødliste for naturtyper. Det er og kartlagt rundt 2 daa med fattig boreonemoral regnskog basert på et funn av kystvortelav (VU), som er første funnet av denne arten i området. Arten ble funnet på en rogn og er typisk for fattig boreonemoral regnskog. Til sammen er det innenfor utredningsområdet funnet 8 habitatspesifikke arter for boreonemoral regnskog, samt 6 andre regnskogsindikatorer. Edelløvskogen i utredningsområdet har varierende rikhet, men relativt store deler består av rike vegetasjonstyper og er dermed rødlista naturtyper. Rundt 50 daa består av frisk, rik edelløvskog, mens rundt 39 daa består av høgstaude-edelløvskog (VU). Denne edelløvskogen har variert tresjikt av alm, ask, lind, hassel og eik, og inneholder gode forekomster av store trær av disse artene, hvorav noen er tidligere styvingstrær. Det ble det funnet en rekke arter tilknyttet gamle edelløvtrær, bl.a. rød stuvlav (VU) og bleik kraterlav (VU). Den fattige edelløvskogen innenfor utredningsområdet er hovedsakelig eikedominert, og har tidvis gode forekomster av relativt store, men ikke spesielt gamle, eiketrær. Rundt 120 daa i utredningsområdet kan kategoriseres som gammel edelløvskog (hogstklasse 5), men det meste av den døde veden i området er av liten dimensjon og i tidlige nedbrytingsstadier. Det er imidlertid noe forekomst av død ved av høy kvalitet fra edelløvtrær, og det ble bl.a. funnet kjernesoppen almevedfleck (NT) som var første funnet av denne arten i Rogaland. I de høyereliggende områdene i nordvest og sørvest består skogen i hovedsak av bjørkedominert skog i rundt hogstklasse 4. I høyden blir tresjiktet gradvis mer og mer sparsomt før vannmetta åpen grunnlendt mark (fukthei) overtar for skogen. Det er også et ganske stort parti med relativt småvokst og impediment furuskog i de høyereliggende delene hvor det stedvis er spredt med gamle furutrær (over 200 år) og gammel, godt nedbrutt død ved av furu. Av fremmedarter ble det funnet noen få små trær av platanlønn (SE) helt i kanten av utredningsområdet i den ene regnskogslokaliteten. Helt i sør er det også noen få planta grantrær innfor utredningsområdet. Området oppfyller flere regionale mangler i skogvernet (Fremstad et al., 2017) ved å inneholde nesten alle typene som er listet opp som 1. prioritet ved fremtidig vern. Området inneholder relativt store arealer med temperert regnskog, av typen rik boreonemoral regnskog, og betydelige arealer med rik edelløvskog i ulike utforminger, samt noe eikedominert edelløvskog. Det er også til sammen relativt mye areal med gammel edelløvskog i området, som er oppført som en underdekt skogtype i fylket. De delene av utredningsområdet med rik boreonemoral regnskog, samt områdene med rik og gammel edelløvskog, vurderes til å være av nasjonal betydning for naturmangfold (store naturkvaliteter). Dette skyldes forekomster av mange trua, sjeldne og krevende arter, samt store områder med rik boreonemoral regnskog. Den høyereliggende bjørkedominerte skogen er vurdert til å ha liten

betydning for naturmangfold (få naturkvaliteter), mens deler av den høyereliggende furuskogen er vurdert til lokal betydning for naturmangfold (moderate naturkvaliteter). (Vemund Opedal, Dokkadeltaet Nasjonale Våtmarkssenter AS).

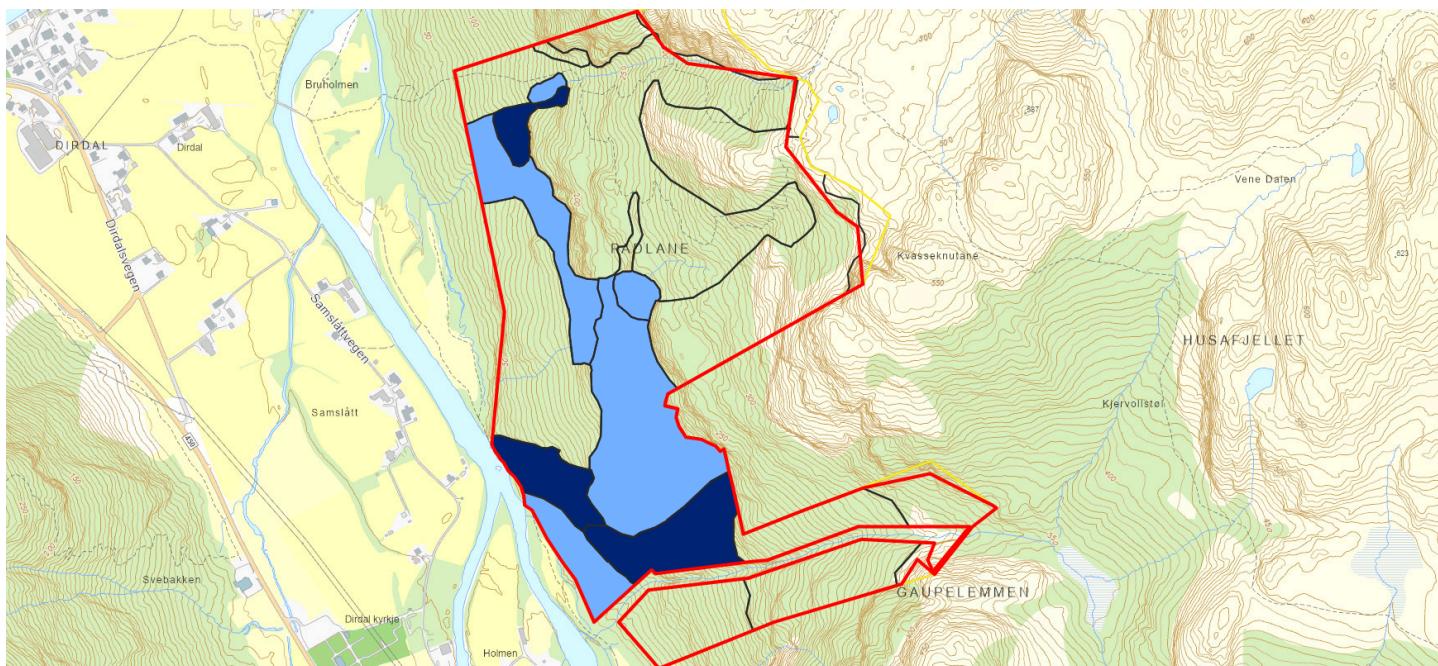
Kart verneindeks - naturskognærhet

Kart verneindeks - Naturgitt mangfold

Kart rødlistede naturtyper

Mørkeblå farge angir naturområder som i sin helhet er rødlistet, lyseblå farge angir naturområder hvor deler av arealet er rødlistet

Bilder

